

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

צו

אר

חשיבות הבעת הערכה בפני אחרים.

ויקרא פרק ז (יא) וְזֹאת תִּזְכֹּרַת זְבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר יִקְרִיב לִיקְוֹק: (יב) אִם עַל תּוֹדָה יִקְרִיבֶנּוּ וְהִקְרִיב עַל זְבַח הַתּוֹדָה חֲלוֹת מִצֹּטוֹת בְּלוֹלֹת בְּשֶׁמֶן וְרִקְיָקוּ מִצֹּטוֹת מְשֻׁחִים בְּשֶׁמֶן וְסֹלֶת מִרְבֵּבֶת חֲלוֹת בְּלוֹלֹת בְּשֶׁמֶן: (יג) עַל חֲלוֹת לֶחֶם חֲמִין יִקְרִיב קֶרֶבֶן עַל זְבַח תּוֹדַת שְׁלָמִיו: (יד) וְהִקְרִיב מִמֶּנּוּ אֶחָד מִכָּל קֶרֶבֶן תְּרוּמָה לִיקְוֹק לְפָנֶיךָ הַזֶּה אֶת דָּם הַשְּׁלָמִים לוֹ יִהְיֶה: (טו) וּבְאֶשֶׁר זְבַח תּוֹדַת שְׁלָמִיו בְּיוֹם קֶרֶבֶנוּ יֹאכַל לֹא יִנִּיחַ מִמֶּנּוּ עַד בֶּקֶר:

אחד הדברים שאין להם תשומת לב:

נקדים לומר אחד הדברים אשר בני אדם אינם נותנים דעתם לדבר אשר גורם להיסרון גדול והשלכות על ההרמוניה של מבנה הבית והחיים המשותפים בין בני הזוג, וכמו כן בעבודת השם. הוא שלא יודעים לשבח ולהודות בפני אחרים על מעשיו הטובים של אחד מבני הזוג או בחברתו שהוא נמצא או בעבודתו החינוכית או עסקו, וכמו כן בעבודת השם לדעת להודות על חסדי השם ונסים ונפלאות שעושה לאדם, וחיים בשגרת החיים שהדבר מובן מאליו ולא רואים צורך לשבח בפני אחרים, ותורתנו מלמדת שזו עיקר ההודאה והשבח שחייב האדם להנהיג את עצמו בפני רבים וכמו שאמר דוד המלך בתהלים פרק קמ"ל (ל) אֲוֹדָה יִקְוֹק מֵאֵד בְּפִי וּבְתוֹךְ רַגְלִים אֶהְלֶלְנּוּ: כאשר נבאר.

כל הקרבנות בטליו וקרבת תודה אינו בטל:

ובזה נבוא לביאור רש"י, הנה בחלק הראשון של קרבן תודה ביאר רש"י שיש להודות על כל גם גלוי שנעשה לאדם, ויותר מכך נאמר במדרש ויקרא רבה (וילנא) פרשת אמור יב. מדרש תנחומא (ורשא) פרשת אמור (יד). רבי פנחס ורבי לוי ורבי יוחנן בשם ר' מנחם דגליא לעתיד לבא כל הקרבנות בטליו וקרבת תודה אינו בטל, כל התפלות בטלות ההודאה אינה בטלה וכו'. ועלינו להבין מדוע קרבן תודה חשוב יותר מכל הקרבנות?

הנהגת הי"ת להסתיר הנם בטבע

כבר ידועים דברי רמב"ן בסוף פרשת בא וז"ל ומן הנסים הגדולים המפורסמים אדם מודה בנסים הנסתרים שהם יסוד התורה כלה, שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו שכלם נסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם, בין ברבים בין ביחיד, אלא אם יעשה המצות

דברי רש"י:

ופרש"י ויקרא פרק ז פסוק יב אם על תודה יקריבנו אם על דבר הודאה על גם שנעשה לו, כגון יורדי הים, והולכי מדברות, וחבושי בית האסורים, וחולה שנתרפא, שהם צריכין להודות שכתוב בהן (תהלים קז כא – כב) יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם ויזבחו זבחי תודה. אם על אחת מאלה נדר שלמים הללו, שלמי תודה הן, וטעונות לחם האמור בענין, ואינן נאכלין אלא ליום ולילה, כמו שמפורש כאן והקריב על זבח התודה ארבעה מיני לחם חלות, ורקיין, ורבוכה, שלשה מיני מצה, וכתוב (פסוק יג) על חלת לחם חמין וגו', וכל מין ומין עשר חלות, כך מפורש במנחות (עז א). ושעורן חמש סאין ירושלמיות שהן שש מדבריות, עשרים עשרון עכ"ל. מתבאר מדברי רש"י שני חלקים בקרבן תודה. חלק ראשון שקרבן תודה צריך האדם להביא על כל גם גלוי שאירע לו בחייו בכדי להודות לקב"ה על חסדיו. והחלק השני צורת ההודאה על ידי קרבן שונה מיתר כל הקרבנות שצריך להביא ארבעים לחם שיוצא ס"ה משקל הלחמים צריך להיות שמונים ושלשה ק"ג לגר"ה נאה או מאה ארבעים ושלוש ק"ג לחזו"א בערך מאה שישים ושש לחמים לגר"ה נאה ומאתים שמונים ושש לחמים לחזו"א.

שאלות:

שואל הנצי"ב על צורת ההודאה: א) לא מצינו בשום קרבן שצריך כ"כ הרבה לחם לצרף לקרבן ומדוע בתודה התורה מחייבת כ"כ הרבה לחמים? ב) ועוד שבכל קרבנות שלמים נאכלים לשני ימים ולילה אחד ואילו בקרבן תודה נאכל ליום ולילה עד חצות חצי מזמן השלמים, מדוע, הרי אדרבא כיון שיש הרבה לחם מן הראוי לתת יותר זמן?

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

מאליו, צא וראה כמה לא זכו לאשה ואם כבר זכו כמה לא זכו לפרי בטן ואם זכו לפרי בטן כמה ממורמרים מיוצאי חלציהם שעדיף שלא נבראו, ואם הכל בסדר כמה אינם בקו הבריאות ובכל יום מתמודדים עם הקיום, וק"ו שזוכה לפרנסה אשר רבים רעבים לפת לחם ובגד ללבוש, כי אין החיים דבר שמוכן מאליו, ורק כאשר האדם יביא קרבן תודה על הנסים הגלויים ויודה לקב"ה קבל עם ועדה יוכל להנך וירגיל את עצמו לומר בכל יום מילה אחת תודה לבורא עולם על כל הנסים הנסתרים שבכל רגע ורגע שהכל מתפקד כרגיל ויעבוד את השם בלב שלם, ולכך קרבן תודה ותפילת הודאה אינה בטילה לעולם.

מעשה כיצד אין בעל הנס מכיר בניסו.

וראיתי בספר מעשיות הרב שך זצ"ל על פ' השבוע אשר מסופר בשם רבה של רחובות הרה"ג שמחה הכהן קוק שליט"א שפעם בא אברך צעיר לרב ש"ך ובישרו שתיקף אחרי החתונה אשתו היתה בהריון ונולד לו בת והשאלה האם במצב כזה צריך לעשות קידושא רבא בביהכ"נ השיבו הרב ש"ך מה יהיה אם רק אחרי שמנה שנים היתה נולדת הבת וכי היתה בא לשאול אם צריך קידושא רבא בודאי שלא היתה שאלה, א"כ עכשיו ק"ו הרי הקב"ה הסך לך שמנה שנים של סבל ונתן לך בת בודאי חייב בקידושא רבא.

מעשה עם אברך שחלה בכליותיו והבריא כיצד בירך:

בערך בשנת תש"ן סיפר לי שכני בהתגוררי בכני ברק הר' אברהם להב הי"ו על חברו הטוב אשר למד איתו בישיבת עטרת ישראל ולא עלינו חלה בכליותיו עד אשר נאלץ לעשות דיאליזה בכדי להתקיים ולא נותר אפשרות אחרת לטפל בו אלא א"כ יתרמו לו כליה ותושלל בקרבו ויתרפא ויוכל לתפקד הגוף בעצמו, ואכן דבר כזה להשיג תורה כליה אינו דבר קל אולם אחיו הצעיר החליט שקשה לראות את סבל אחיו והוא מוכן לתרום עבורו כליה, אולם בהיותו נשוי חדש לאחר כל ההתייעצות הוא יהיה מוכן לתרום לאחר שיוולדו ילדים שח"ו שמא יגרם איזה נזק, ואכן המתונו בסבלנות וכך עברו להן מתחילת מחלתו כשלוש עשרה שנה אשר לא יכל גופו להפריש נוזלים והיה נאלץ לטיפול

יצליחנו שכרו, ואם יעבור עליהם יכריתנו ענשו עכ"ל, ובאמת כאשר יתחזק האדם באמונה וביטחון בהי"ת ישכיל ויבין שכל חייו נתונים בהשגחה פרטית ועושה הקב"ה איתו נסים ונפלאות בכל רגע כאשר אומר האדם בתפילתו יום יום בברכת מודים "ועל נסך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים" אלא שהנס נסתר בדברי הטבע לצורך הבחירה של האדם, וכמו"ש חז"ל על הפסוק בפרשה "אש תמיד תוקד על המזבח" למרות שאש יורדת מן השמים במטרה להסתיר את הנס באש הטבע, כיון שלו היה המצב שבכל צעד ושעל האדם היה רואה הנס בגלוי ועל כל מעשה רע נענש מיד לא היתה בחירה לאדם ובמה יקבל שכרו, אך חובת האדם להכיר טובה לבוראו על כל החסדים שעושה עימו בכל יום ולא יבין שהכל מוכן מאליו ואין על מה להודות, אלא חז"ל מגדירים הדבר עד כדי כך כל הנשמה תהלל שעל כל נשימה ונשימה צריך להודות להשם ולא להבין שלנשום זה דבר המוכן מאליו, כי כאשר האדם ילך לבתי חולים ויראה כמה מתמודדים עם כל נשימה ידע להעריך את מערכת נשימתו התקינה, וכמו כן כל חלקי גופו ואבריו אשר מתפקדים באופן תקין עד כמה צריך האדם להעריך ולהודות ללא גבול, וכאשר אנו אומרים **בנשמת כל חי ואילו פינו מלא שירה בים ולשונו רינה כהמון גליו, ושפתותינו שבה כמרחבי רקיע, וידנו פרושות כנשרי שמים, ורגלנו קלות כאילות, אין אנחנו מספיקים להודות לך השם אלוקינו ולברך את שמך מלכנו על אחד מאלף אלפי אלפים ורוב רבי רבבות פעמים הטובות נסים ונפלאות שעשית עימנו ועם אבותינו, ולצערנו בתקופה זו אשר הצרות גוברות וכל יום גזרות קשות חדשות אשר נפטרים אנשים תינוקות וצעירים מדברים פשוטים אחד נחנק ואחד לא קם ואחד משפעת או מריאות או נופלים וכדומא הרי שלקום בסדר אינו דבר שמוכן מאליו, וכבר לימדנו יעקב אבינו שאמר קטונתי מכל החסדים ומכל האמת כי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לשני מחנות, ואם תתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש וכו' שחובת האדם לדעת להעריך כל הנעשה סביבו שאין הדבר פשוט ומוכן**

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

מוענו ומוליכו אצל אביו. אילו היה אהרן יודע שהק' כותב עליו וגם הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמה בלבו (שמות ד, יד), בתופים ובמהולות היה יוצא לקראתו. אילו היה יודע בועז שהק' כותב עליו ויצבט לה קלי (רות ב, יד), עגלות פטומות היה מביא ומאכילה ע"כ.

וכתב בשו"ת הרשב"א חלק א סימן תקפא לאחר שהביא את דברי המדרש הנ"ל למד מכאן שמפרסמים עושי מצוה. וז"ל מכאן אתה למד שהיו נוהגין לכתוב כן שמות המקדישין לשמים, להיות להם לזכרון טוב על מצות, ולפתוח דלת לעושה מצות עכ"ל. ללמדנו עד כמה מחזק ומעודד פרסום מעשיו הטובים בפני אחרים שהדבר גורם לו להמשיך ביתר שאת ועוז, ואם אצל ראובן אהרון ובוועז הדבר כל כך היה משפיע מה נאמר אצל כל אדם עד כמה הדבר משפיע לטובה על האדם.

דברי הוזהר במעלת סיפור יציאת מצרים:

וכן מתבאר בדברי הוזהר פרשת בא דף מ על השיבות סיפור יציאת מצרים וז"ל [מתורגם] מצוה לספר בשבחה יציאת מצרים, שהיא חובה על בן אדם לדבר בשבחה זה לעולמים. כך בארנו, כל אדם שמדבר ביציאת מצרים ובאותו ספור שמח בשמחה, עתיד הוא לשמח בשכינה בעולם הבא שהוא שמחת הכל, שהרי הוא אדם שמח באדונו, והקדוש ברוך הוא שמח באותו ספור. באותה שעה פנים הקדוש ברוך הוא לכל הפמליא שלו, ואמר להם לכו ותשמעו את ספור השבחה שלי שמדברים הפנים שלי ושמחים בגאולתי. אז כלם מתפננים, ובאים ומתחברים עם ישראל, ושומעים ספור השבחה שממחים בגאות אדונם. אז באים ומודים לקדוש ברוך הוא על כל אותם נסים וגבורות, ומודים לו על העם הקדוש שיש לו בארץ שממחים בשמחת הגאולה של אדונם. אז מתוסף לו פח וגבורה למעלה, וישראל באותו ספור נותנים פח לרבונם, כמו מלך שמוסף פח וגבורה בשמשבחים וגבורתו ומודים לו, וכלם פוחדים מפניו, ומתעלה כבודו על כלם. ולכן יש לשבח ולדבר בספור זה כמו שנאמר. כמו זה חובה על בן אדם לדבר תמיד לפני הקדוש ברוך הוא ולפרסם את הנס בכל אותם נסים שעשה ע"כ. ואם כביכול אצל מלך המלכים

דיאלויזה, אולם לאחר מכן תרם אחיו את הכליה והושתלה בהצלחה וסוף סוף לאחר שלוש עשרה שנה הצליח בפעם הראשונה להפריש שתן בעצמו, וסיפר לי ידידי השכן שהיה נוכח באותו מעמד ולאחר שיצא מבית הכסא וזכה לברך פעם ראשונה ברכת אשר יצר לאחר שלוש עשרה שנה, הברכה היית בקולי קולות ובשמחה ובכוונה שכל המחלקה הודעוה לקול ברכתו דבר שלא יוכל לשכוח.

מגילת אסתר אינה בטלה:

ובזה מובן דברי הרמב"ם (ה' מגילה פ"ב הי"ח) כתב וז"ל, כל ספרי הנביאים וכל הכתובים עתידין ליבטל לימות המשיח, הוי"ו ממגילת אסתר, והרי היא קיימת כחמשה חומשי תורה וכהלכות של תורה שבעל פה שאינן בטלין לעולם עכ"ל. והוא מהירושלמי מגילה (פ"א ה"ה), וכמש"כ בהגהות מיימוניות שם. ולפי הנ"ל כל יסוד מגילת אסתר ללמדנו עד כמה הנס מוסתר בטבע וכל מה שנעשה עם האדם עליו להודות ולהלל את השי"ת והיא כחלק בלתי נפרד מקרבן תודה שאינו בטל.

עיקר ההודאה ברבים

ועל החלק השני שיש בקרבן תודה מהיא צורת ההודאה מתרץ הנצי"ב: שעיקר יסוד התודה הוא פרסום הנס וההשגחה הפרטית שהקב"ה עשה איתו ברבים בכדי לחזק האמונה בכלל, וזו מעלת הודאתו בציבור. אי לזאת כיון שהקב"ה רוצה שהאדם יאלץ להודות בציבור קבל עם ועדה לכן הצריכה התורה ארבעים לחמים שיצטרך לפי הגר"ח נאה לפחות שלש מאות ושלישים איש בהנחה שכל אחד יאכל רבע ק"ג לחם ולחזו"א יצטרך חמש מאות שבעים ושניים אנשים בהנחה שיאכל רבע ק"ג לחם, ועיי"ו יצטרך להודות קבל עם ועדה ויעשה פרסום הנס. ובוזה הובהר החלק השני שיש בקרבן תודה.

דברי חז"ל עד כמה השבחה בפרסום משפיע:

אולם נראה לחוסף בהקדם מאמר חז"ל במדרש ויקרא רבה (מרגליות) פרשת בהר פרשה לד אמו ר' יצחק בר מריון למדתך התורה דרך ארץ שכשאדם עושה מצוה יהא עושה אותה בלב שמח, שאילו היה ראובן יודע שהקב"ה כותב עליו וישמע ראובן ויצילהו מידם (בראשית לו, כא), בכתפו היה

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

ישיבת חברון לפני כשבעים שנה, מסר פעם שיחה בישיבה, כאשר לפתע, נכנס לאולם הישיבה שוטה הכפר. האיש היכה באגרופו על הבימה כדי למשוך את תשומת לב הקהל לדברים החשובים שבפיו, ואז הוא הכריז בקול גדול: רבותי, אני רוצה לומר לכם, שרבי יהודה לייב חסמן הוא גדול הדור. הוא צדיק והוא תלמיד חכם אמיתי". עוד לפני שהספיק להמשיך, תפסו אותו התלמידים בשתי זרועותיו והוליכוהו אל מחוץ לבית המדרש. כאשר המשיך רבי יהודה לייב את שיחתו, הוא אמר לתלמידים: "אינכם יכולים לשער בדעתכם כמה נהנתי מדבריו של האיש מלותיו היו כמנגינה עריבה לאוזני".

כשהסר השבח התוצאה הורבן:

מעשה בכני זוג שלא הסתדרו בניהם. לאחר שהרב והרבנית שוחחו עם הבעל ועם האשה, התברר להם, שאחד הדברים המטרידים ביותר את האשה הוא, תחושתה שהבעל אינו אוהב אותה. כאשר שאל הרב את הבעל אם הוא מעריך את אשתו. השיב הבעל "כמובן שאני מוקיר את אותה" הרב שאל אותו אם הוא טרה אי פעם לומר לאשתו שהיא יקרה לו. השיב הבעל: כאשר התחתנו, לפני שמונה עשרה שנה, אמרתי לה שאני מאוד אוהב אותה. אם יהיו אי אלו שינויים, אודיע לה על כך. משנת יהושע.

מוסר השכל:

הראת לדעת שהתורה חייבה בכוונה את צורת קרבן תודה שצריך להביא הרבה לחמים בכדי שהאדם יאלין לשתף רבים בהודאותו להשם, ומכאן שחובתו של האדם הן בינו לקונו והן בינו לחברו להביע הערכה ותודה בפני אחרים ולא להסתפק לומר את הערכתו בחדרי הדרים מאחר ויש עוצמה כאשר האדם מביע את התודה וההערכה בפני אחרים מאחר והדבר גורם לעזו ותעצומות הנפש ומוסיף מוטיבציה להמשיך ביתר שאת ועזו, ואם כלפי מלך מלכי המלכים הפין ושמה שיעשה את הודאתו בקרבן ברבים וכן בסיפור יציאת מצרים בגלל שהדבר מוסיף כביכול עזו ותעצומות להטיב עם ישראל כמבואר בזוהר, הרי שק"ו אלף פעמים עד כמה הדבר משפיע לטובה על בשר ודם כאשר העידו לנו הו"ל על ראובן אהרון ובויעו, ואין ספק שהרגל בדבר הזה מרומם ומנציה את השלום בית ואת האושר בחיים, כאשר הבעל יודע לשבח את אשתו על מעשיה או האשה את בעלה על עזרתו הדבר רק מדרבן ומחזק את ההורמייה של החיים המשותפים וכן הוא הדבר לכל מחנך ולכל מעסיק כאשר ידע לפרגן ולשבח בפני אחרים את הצלחתו ומעשיו הטובים התוצאה ראשית שנותן ומפיה רוח וכוה להמשיך במעשיו הטובים ושנית שאחרים לומדים מכך לחכות את מעשיו.

החותם בכרכת חג כשר שמח.

הצב"י מרדכי מלכא עיה"ק אלעד

